

ANTETUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Unitatea de învățământ:.....

Nr. înregistrare/..... Se trece data curenta (data la care efectiv a fost trimis spre avizare)

Avizat de COSP în cadrul Ședinței

din data de: __/__/20__

Președinte COSP _____

PLAN DE SERVICII INDIVIDUALIZAT

pentru copiii cu cerințe educaționale speciale

Numele și prenumele copilului/elevului:

Mama:

Tata:

Reprezentantul legal al copilului:

Data nașterii:

Domiciliul:

Unitatea de învățământ la care este înscris:

Clasa:

Certificat de orientare școlară și profesională nr. din emis de (Certificatul de orientare școlară și profesională este emis de COSP pe baza cererii părinților/reprezentatului legal și după la secretariat)

Data realizării/revizuirii planului de servicii individualizat: nr. din (Se trece doar una din cele doua variante: „Realizare” sau „Revizuire” pentru a se evidenția dacă este planul inițial sau este revizuire a planului inițial.)

Responsabilul de caz servicii educaționale: nr. decizie.....din.....Conform art. nr. 58 din OAP 1985/2016 – OMENCS nr. 5805/2016:

„(1) Responsabilul de caz servicii psihoeducaționale este:

- 1. profesorul itinerant și de sprijin pentru elevul cu CES integrat în învățământul de masă;**
- 2. profesorul de psihopedagogie specială cu funcția de diriginte pentru elevul cu CES din învățământul special;**
- 3. cadrul didactic cu funcția de diriginte pentru elevul cu CES înscris într-o unitate de învățământ de masă, școlarizat la domiciliu sau în spital;**
- 4. cadrul didactic cu funcția de diriginte/cadrul didactic care desfășoară activitatea de instruire pentru elevul cu CES înscris într-o unitate de învățământ special, școlarizat la domiciliu sau în spital.**

(2) Numirea responsabilului de caz servicii psihoeducaționale se face de către directorul unității de învățământ unde este încadrat »copilul cu CES«, în termen de 5 zile de la primirea certificatului de orientare școlară și profesională”Documentele pentru responsabilul de caz sunt afișate la <https://www.cjraecovasna.ro/documente-pentru-responsabilii-de-caz/>

Drepturi/Beneficii de asistență socială pentru copiii cu CES conform ART. 51 aliniat (2) prevăzute de Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare: (ART. aliniatul 2 - Copiii și tinerii cu cerințe educaționale speciale, școlarizați în unitățile de învățământ special sau de masă, inclusiv cei școlarizați în alt județ decât cel de domiciliu, beneficiază de asistență socială constând în asigurarea alocației zilnice de hrană, a rechizitelor școlare, a cazarmamentului, a îmbrăcăminte și a încălțăminte în cuantum egal cu cel pentru copiii aflați în sistemul de protecție a copilului, precum și de găzduire gratuită în internate sau centrele de asistare pentru copiii cu cerințe educaționale speciale din cadrul direcțiilor generale județene/a municipiului București de asistență socială și protecția copilului.) și Capitolul V Educația incluzivă de calitate pentru toți beneficiarii primari ai educației din Legea nr. 198/2023

Servicii psihoeducaționale pentru copilul cu CES

Tipul de serviciu/intervenție	Instituția responsabilă	Obiective	Data de începere	Perioada de acordare a serviciului	Persoana responsabilă de acordare a serviciului (date de contact)
Servicii educaționale	Se trece unitatea de învățământ Ex. <i>Liceul Teoretic „H.M”, CV</i>	<u>- Pentru fiecare disciplină/arie curriculară de studiu</u> se definesc obiectivele ținându-se cont de: tipul de deficiență^{***}, de dizabilitățile, de tulburări, de nivelul de cunoștințe ale elevului. - În formularea obiectivelor trebuie ținut cont de nivelul concret de cunoștințe pe care le are copilul la data întocmirii PSI. - Obiectivele trebuie să fie concrete, evitându-se formulări generale, corelate disciplinei de studiu, conținând elemente ale Curriculumului Național, adaptate nivelului de dezvoltare al copilului (obiectivele nu vor face referire doar la conținuturile specifice clasei, ci vor fi adaptate nivelului corespunzătoare dezvoltării psihosomatice și nivelului de achiziție a cunoștințelor educaționale ale elevului). În elaborarea obiectivelor PSI se va ține cont de perioada de valabilitate a Certificatului de Orientare Școlară și Profesională. Ex. Matematică: - <i>efectuarea de adunări repetate/scăderi repetate prin numărare și reprezentări obiectuale în centrul 0-100.</i> -..... Etc. Ex. Lb. maternă: - <i>identificarea sunetului inițial și/sau final dint-un cuvânt, a silabelor și cuvintelor din propoziții rostite</i>	Se trece data de la care se pune în aplicare PSI(data de început a CES, <i>este întocmit după numirea responsabilului de caz!!!!</i>)) Ex. <i>Ziua.luna.anul</i>	Se trece perioada exactă pentru care se realizează PSI (se calculează conform valabilității Certificatului de Orientare Școlară și Profesională, data de început este data întocmirii, realizării). Ex. <i>Ziua.luna.anul</i> - <i>Ziua.luna.anul</i>	Se trec cadrele didactice care predau la clasă disciplinele trecute în coloana „Obiective,, (nume prenume, telefon și email) Ex . <i>Prof. disciplina</i> <i>Numele prenumele</i> <i>Nr. telefon</i> numele@gmail.com

ANTETUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Tipul de serviciu/intervenție	Instituția responsabilă	Obiective	Data de începere	Perioada de acordare a serviciului	Persoana responsabilă de acordare a serviciului (date de contact)
		<i>clar și rar.</i> -..... Etc. Măsurile compensatorii care se pot asigura elevilor cu TSI sunt 3124/2017 art. 21: a) computer/tabletă cu software - sintetizator vocal, care transformă tema de citire într-o temă de ascultare; b) aparat de înregistrare care permite elevului să își completeze notițele în timpul lecției (tabletă, reportofon etc.), cu respectarea prevederilor legale în vigoare; c) hărți mentale, mape conceptuale ale unității de studiu; d) manuale și cărți în format digital (audio-book); e) dicționare, vocabulare digitale; f) tabele cu: lunile anului, anotimpurile, zilele săptămânii, alfabetul, formule, definiții etc.; g) texte cu imagini, sinteze, scheme; h) prezența cadrului didactic care să citească itemii textului din manual, sarcinile de rezolvat, chestionarele cu răspunsuri multiple; i) computer cu program de scriere video, cu corector ortografic, care permite realizarea unor texte suficient de corecte fără un efort suplimentar de recitare și de corectare a eventualelor greșeli; j) software pentru realizarea hărților mentale, mape conceptuale; k) fotocopii adecvate ale unității de studiu; l) dicționar digital (sub formă de tabletă sau pe computer); m) calculator care să faciliteze operațiile de calcul; n) alte instrumente tehnologice mai puțin evolute, cum ar fi tabela pitagoreică, de măsuri, tabel cu formule matematice, scheme conceptuale etc.; o) altele, la decizia cadrului didactic.			

ANTETUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Tipul de serviciu/intervenție	Instituția responsabilă	Obiective	Data de începere	Perioada de acordare a serviciului	Persoana responsabilă de acordare a serviciului (date de contact)
		<i>Măsurile de dispensare care se pot asigura cu TSI sunt:</i> a) dispensarea cititului cu voce tare în fața clasei; b) dispensarea citirii autonome a unor texte a căror lungime și complexitate nu este compatibilă cu nivelul de abilitate al copilului; c) cantitatea excesivă de teme pentru acasă ; d) memorarea poeziilor, formulelor, tabelelor, definițiilor; e) dispensarea studierii limbilor străine în forma scrisă sau citită; f) efectuarea mai multor teste/ evaluări la puțină vreme unele după altele; g) dispensarea scrierii rapide după dictare; h) dispensarea luării de notițe scrise; i) dispensarea copierii de pe tablă, recopierea textelor; j) dispensarea respectării timpilor pentru realizarea sarcinilor de lucru în scris; k) scrierea de mână a temelor pentru acasă pentru cazurile severe de disgrafie (se acceptă scrierea pe calculator sau transcriere de către părinte); l) dispensarea memorării tablei înmulțirii; m) dispensarea copierii textelor (ex. probleme matematice) de pe tablă sau manuale - compensare cu texte pregătite anticipat, printate și lipite pe caiete (sau lucru direct pe fișe); n) altele, la decizia cadrului didactic.			
Servicii de asistență psihopedagogică prin cadrul didactic itinerant și de sprijin		Rubrica se completează doar dacă exista profesor de sprijin itinerant în unitatea de învățământ. - Obiectivele sunt în concordanță cu obiectivele cadrului didactic, la disciplinele la care este necesară intervenția. Acestea pot fi adaptate și modificate suplimentar pentru a interveni acolo unde elevul are dificultăți.	Ex. Ziua.luna.anul	Ex. Ziua.luna.anul - Ziua.luna.anul	Prof. itinerant de sprijin Numele prenumele Nr. telefon numele@gmail.com

ANTETUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Tipul de serviciu/intervenție	Instituția responsabilă	Obiective	Data de începere	Perioada de acordare a serviciului	Persoana responsabilă de acordare a serviciului (date de contact)
		Domenii de intervenție: Funcții cognitive: Percepție, Atenție, Memorie, Gândire, Înțelegerea vorbirii Funcții motorii: Funcție motorie grosieră Coordonare motorie, Echilibru, Funcție motorie fină, coordonare visuomotorie etc.			
Servicii de consiliere și orientare școlară		Rubrica se completează doar dacă există consilier școlar în unitate. Obiectivele trebuie să fie concrete, în concordanță cu problemele medicale, familiale, sociale, cu nevoile educaționale și cu dificultățile de integrare ale elevului/preșcolarului.	Ex. <i>Ziua.luna.anul</i>	Ex. <i>Ziua.luna.anul</i> - <i>Ziua.luna.anul</i>	<i>Consilier școlar</i> <i>Prof. disciplina</i> <i>Numele prenumele</i> <i>Nr. telefon</i> <i>numele@gmail.com</i>
Servicii de terapie logopedică/terapia tulburărilor de limbaj		Rubrica se completează doar dacă există logoped în unitate sau dacă elevul beneficiază de terapie logopedică în cabinete logopedice. În obiective se vor menționa explicit tulburările de limbaj și modalitățile terapeutice utilizate pentru corectarea acestora. Ex. Corectarea sigmatismului – fonemul ”s”	Ex. <i>Ziua.luna.anul</i>	Ex. <i>Ziua.luna.anul</i> - <i>Ziua.luna.anul</i>	<i>Consilier școlar</i> <i>Prof. disciplina</i> <i>Numele prenumele</i> <i>Nr. telefon</i> <i>numele@gmail.com</i>
Servicii de terapie educațională *		*) Doar în cazul elevilor înscriși în unități de învățământ special.			
Servicii de kinetoterapie *		*) Doar în cazul elevilor înscriși în unități de învățământ special.			
Asigurare transport la unitatea de învățământ		Rubrica se completează doar în cazul în care transportul este asigurat de unitatea școlară cu micobuzul școlar. Ex.: „Transportul se asigură cu microbuzul școlar”	Ex. <i>Ziua.luna.anul</i>	Ex. <i>Ziua.luna.anul</i> - <i>Ziua.luna.anul</i>	Se trec persoanele responsabile.
Măsurile de sprijin pentru educația		Art. 39 (2) În vederea promovării reale a educației incluzive, în cadrul evaluării educaționale se integrează și	Ex. <i>Ziua.luna.anul</i>	Ex. <i>Ziua.luna.anul</i>	Se trec persoanele responsabile cu

ANTETUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Tipul de serviciu/intervenție	Instituția responsabilă	Obiective	Data de începere	Perioada de acordare a serviciului	Persoana responsabilă de acordare a serviciului (date de contact)
incluzivă**		nevoia de sprijin în acest sens pentru fiecare copil cu dizabilitati si/sau CES care frecventeaza unitati din invatamantul de masa. (3) Masurile de sprijin vizeaza atat prevenirea si combaterea barierelor de atitudine, cat si a barierelor de mediu prin adaptarea rezonabila a unitatii de invatamant in care invata copilul. Măsurile de sprijin sunt prevazute la art. 63 si sunt incluse in planul de abilitare-reabilitare, respectiv planul de servicii individualizat. Măsurile de sprijin se vor detalia și se vor adapta în funcție de specificul cazului – conform art. 63-64 din Ordinul 5805/2016. (Vezi articolele mai jos!)		- <i>Ziua.luna.anul</i>	implementarea acestor măsuri.

*) Doar în cazul elevilor înscriși în unități de învățământ special.

**) Doar în cazul elevilor înscriși în unități de învățământ de masă

Data:

Director,

Prof. _____

Responsabil caz servicii psihoeducaționale

Prof. _____

Reprezentant CEOSP: _____

ATENȚIE!!! Copii cu CES sunt acei copii care au „Certificat de orientare școlară și profesională,, valabil. Pentru aceștia responsabilul de caz întocmește, împreună cu cadrele didactice și specialiștii care lucrează cu copilul, **Planul de servicii individualizat**.

În elaborarea **Planului de servicii individualizat** veți ține cont de:

ORDINUL Nr. 5.805 din 23 noiembrie 2016 privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu cerințe educaționale speciale, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale (Vă rugăm consultați Ordinul Nr. 5.805 din 23 noiembrie 2016!)

ANTETUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT

DEFICIENȚELE, DIZABILITATILE SAU TULBURARILE DE ÎNVĂȚARE ALE COPILULUI întrucât conform Art. 5. c) cerințele educaționale speciale reprezintă necesități educaționale suplimentare, complementare obiectivelor generale ale educației, adaptate particularităților individuale și celor caracteristice unei anumite deficiențe/afectări sau dizabilități sau tulburări/dificultăți de învățare, precum și o asistență complexă (medicală, socială, educațională etc.). Asistența complexă fără necesități educaționale suplimentare nu definește CES;

d) deficiențele/afectările sunt probleme ale funcțiilor sau structurilor corpului, ca deviație semnificativă sau pierdere. Acest concept nu se suprapune peste conceptul de boală sau afecțiune, ci reprezintă consecința funcțională a acestora. De asemenea, acest concept nu se suprapune nici peste conceptul de dizabilitate și nici peste conceptul de CES. Se folosește sintagma deficiență/afectare pentru a evidenția echivalența acestora. Deficiențele/afectările pot fi temporare sau permanente, evolutive, regresive sau staționare, intermitente sau continue. Aprecierea deficiențelor/afectărilor se face prin aplicarea criteriilor medicale de încadrare în grad de handicap;

e) dizabilitatea este un concept care cuprinde deficiențele/afectările, limitările de activitate și restricțiile de participare. Acest termen denotă aspectele negative ale interacțiunii dintre individul, copilul sau adultul care are o problemă de sănătate și factorii contextuali în care se regăsește, respectiv factorii de mediu și factorii personali. Aprecierea dizabilității se face prin aplicarea criteriilor biopsihosociale de încadrare în grad de handicap. Termenul de dizabilitate este echivalent cu termenul de handicap, dar nu toți copiii cu dizabilități sunt încadrați în grad de handicap, acesta din urmă fiind acordat numai la solicitarea părinților/reprezentantului legal; (Aceste aspecte privind nivelul de dezvoltare al copilului se regăsesc și în Fișa psihopedagogică completată la unitatea școlară de unde provine copilul, în vederea depunerii dosarului la CJRAE. Va rugăm să acordați atenție particularităților psihoeducaționale ale copilului)

● ***

Art.5 În înțelesul prezentei metodologii, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) tulburări de învățare, denumite în continuare tulburări specifice de învățare (TSI) - desemnează un grup eterogen de tulburări ce afectează procesul tipic de achiziție a abilităților școlare (de citire, exprimare în scris și matematice): dislexie, disgrafie (inclusiv disortografia), discalculie. Aceasta nu este o consecință a lipsei oportunităților de învățare sau a lipsei motivației pentru învățare, nu este rezultatul unei dizabilități intelectuale, a unui intelect liminar, deficit senzorial (de exemplu, auditiv, vizual, motor), a tulburărilor afective și emoționale de natură psihiatrică, a altor tulburări de (neuro) dezvoltare (de exemplu, TSA - tulburări de spectru autist, ADHD - tulburarea de deficit de atenție și hiperactivitate) și nu este cauzată de nicio formă de traumă cerebrală sau maladie de achiziție. Dislexia, disgrafia și discalculia pot apărea izolat sau se pot asocia. Acestea reprezintă o tulburare de origine biologică, nefiind o consecință a absenței oportunităților de învățare, a existenței unor condiții incapacitatea sau a unor condiții defavorabile învățării;

ANTETUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT

- b) dislexia este o tulburare specifică a abilităților de citire (în privința corectitudinii, fluenței, comprehensiunii), care nu sunt dezvoltate la nivelul așteptat prin raportare la nivelul de dezvoltare intelectuală, nivelul de școlarizare și vârsta persoanei;
- c) disgrafia cuprinde toate formele de perturbări ale procesului tipic de achiziție a exprimării în scris (erori la nivelul literelor, erori sintactice și erori de punctuație, organizarea grafică a paragrafelor);
- d) discalculia este o tulburare specifică de învățare care se exprimă prin perturbări ale procesului tipic de achiziție a abilităților matematice (simț numeric, memorarea tablei adunării și înmulțirii, calcul corect sau fluent, raționament matematic acurat);
- e) risc de dezvoltare a tulburărilor specifice de învățare - prezența unor semne, în preșcolaritate și debutul miciei școlarități, care să indice posibilitatea dezvoltării unor tulburări specifice de învățare. Indicatorii sunt reprezentați de anumite deficite/disfuncții la nivelul unor abilități considerate preachițiții ale citit-scrisului, numerației și calculului matematic. Indicatorii riscului de dezvoltare a acestor tulburări pot fi observabili în diferite domenii: limbaj (expresiv, la nivel de vocabular, complexitate morfosintactică, pragmatică, articulare; receptiv, sub aspectul percepției sau înțelegerii vorbirii, inclusiv al procesărilor fonologice; dislalia prelungită, persistentă), motor (coordonare, mișcări grosiere și fine, echilibru, coordonare oculomotorie, grafomotorie), psihomotor (ritm, schemă corporală, orientare spațiotemporală, inclusiv lateralitate), cognitiv (atenție, percepție, memorie vizuală sau auditivă, memorie de lucru sau de lungă durată, învățare intermodală, operații cognitive);
- f) dificultățile de învățare desemnează o categorie de cerințe educaționale speciale (CES) ca urmare a intervenției unor factori extrinseci (școlari, familiali, sociali), dar și a unor factori intrinseci psihoafectivi. Dificultățile de învățare pot fi remediate și, de cele mai multe ori, se exprimă sub forma unor întârzieri și nu a unor perturbări ale procesului tipic de achiziție. Dificultăți de învățare pot apărea și secundar unui nivel intelectual liminar, prezenței deficiențelor senzoriale, prezenței ADHD, tulburărilor emoționale severe, bilingvism, TSA etc;
- g) adaptarea curriculară - orice măsură prin care se accesibilizează curriculumul național în raport cu nevoile speciale/cerințele educaționale speciale ale elevilor. În acest context se pot stabili mai multe niveluri de adaptare, de la adaptarea contextului fizic, a metodelor de predare și până la adaptarea conținuturilor și a cerințelor curriculare;
- h) augmentarea curriculară - presupune îmbogățirea standardelor curriculare cu strategii de procesare executivă care facilitează achiziția și generalizarea informației. Metodele de augmentare a curriculumului includ: strategii de învățare sau cognitive, strategii de învățare orientate pe elev, strategii de stimulare a autodeterminării. Modificarea curriculumului presupune ca echipa implicată în elaborarea planului educațional personalizat (PEP) să adauge în conținutul formal al curriculumului elevului ceea ce nu se află în curriculumul general;
- i) grad de severitate - un specificator al TSI care cuprinde trei grade (ușor, moderat și sever) și care indică nivelul de extindere a tulburării de învățare în raport cu abilitățile școlare afectate și cu nivelul de intensitate a sprijinului necesar;

ANTETUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT

- j) evaluare adaptată - diferențiere care se realizează la nivelul practicilor de evaluare pedagogică a elevilor, pentru a răspunde cerințelor educaționale speciale ale acestora. Evaluarea pedagogică adaptată comportă mai multe niveluri, de la flexibilitatea pedagogică la acomodarea și modificarea de substanță a conținutului evaluării, niveluri care se vor stabili în urma unei evaluări a nevoilor educaționale speciale ale elevului. Adaptarea evaluării, în raport cu nivelul la care se produce, poate fi realizată de către cadrul didactic de la clasă (dacă este vorba de flexibilitate pedagogică sau adaptare) sau de către echipa multidisciplinară care se ocupă de caz (prin intermediul unui plan educațional personalizat). Evaluarea adaptată se face în raport cu gradul de severitate al TSI, cu gradul de afectare a unei abilități sau a mai multor abilități școlare;
- k) terapii specifice - demersuri prin care abilitățile școlare afectate, fie direct, fie prin prisma caracteristicilor psihologice care susțin învățarea sunt reabilite. Acestea includ, dar nu se limitează la: terapie logopedică, terapie psihomotorie, terapie psihologică, terapie educațională de stimulare cognitivă, terapie ocupațională;
- l) măsuri compensatorii - strategii de adaptare curriculară instrucțională care îi vor permite elevului să compenseze, din punct de vedere funcțional, carențele determinate de prezența tulburării specifice de învățare. Cuprind măsuri, materiale adaptate, tehnologii asistive. Aceste măsuri și instrumente de adaptare instrucțională respectă principiul egalității de șanse, astfel încât elevul cu TSI să participe autonom la activitatea instructiv-educativă;
- m) instrumente compensatorii - instrumente didactice și tehnologice care substituie sau facilitează performanța în condițiile existenței unei abilități deficitare. Instrumentele compensatorii absolvă elevul cu TSI de o prestație care devine dificilă din cauza tulburării, fără să îi faciliteze, din punct de vedere cognitiv, sarcina de lucru. Utilizarea unor asemenea instrumente nu se realizează la nivelul întregii clase. Cadrele didactice, pe baza indicațiilor psihologului clinician/profesorului de sprijin/profesorului psihopedagog/logopedului/profesorului consilier școlar, permit utilizarea acestor instrumente doar elevilor cu TSI;
- n) măsurile de dispensare sunt intervenții care permit elevului să nu realizeze anumite activități care, din cauza tulburării specifice de învățare, devin extrem de dificile și care nu îmbunătățesc procesul de învățare.

TINEȚI CONT ȘI DE URMĂTOARELE :

Art. 55 (5) Obiectivul planului de servicii individualizat este de a facilita integrarea școlară și profesională și de a valorifica potențialul intelectual, emoțional și aptitudinal al copilului, contribuind astfel la incluziunea socială.

Art. 67. - Atribuțiile responsabilului de caz servicii psihoeducaționale în etapa de planificare:

- a) elaborează proiectul planului de servicii individualizat, în cel mai scurt timp de la încheierea evaluării și de comun acord cu CEOSP, părinții/reprezentantul legal și copilul, în raport cu vârsta, gradul său de maturitate și tipul dizabilității realizând următoarele activități:

ANTETUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT

- a.1) identifică serviciile și intervențiile necesare, precum și termenele de realizare în acord cu rezultatele evaluărilor;
- a.2) identifică capacitatea și resursele de care dispune unitatea de învățământ, familia și comunitatea pentru a pune în practică planul;
- a.3) se asigură că serviciile și intervențiile recomandate răspund nevoilor reale și priorităților copilului și ale familiei sale;
- a.4) se asigură că familia și copilul au acces efectiv la serviciile și intervențiile recomandate;
- a.5) identifică persoanele responsabile în furnizarea serviciilor și intervențiilor, trecând în plan numele complet și datele de contact ale acestora; în cazul în care nu se identifică persoana responsabilă, se trece reprezentantul legal al furnizorului de servicii, urmând ca persoana responsabilă să fie comunicată ulterior, la prima reevaluare a planului;
- a.6) finalizează proiectul planului de servicii individualizat cu consultarea SEOSP, de preferință în cadrul unei întâlniri de lucru;
- b) stabilește prioritățile și ordinea acordării serviciilor din plan;
- c) transmite proiectul planului avizat de directorul unității de învățământ unde este încadrat direct la COSP, în cazul primei orientări, sau la CEOSP, pentru a fi inclus în dosarul care se înaintează COSP în cazul reorientării;
- d) comunică proiectul planului avizat directorului unității de învățământ de masă unde este înscris copilul;
- e) transmite persoanelor responsabile din plan procedurile necesare pentru monitorizarea planului.

Art. 81. - Atribuțiile responsabilului de caz servicii psihoeducaționale în etapa monitorizării cazului sunt următoarele:

- a) îndeplinește atribuțiile menționate la art. 79 lit. a.1)-a.6), a.9), b)-c) și lit. j);
- b) înaintează planul revizuit COSP pentru avizare;
- c) propune CEOSP reevaluarea complexă înainte de expirarea termenului legal, bine motivată și documentată;
- d) transmite informația monitorizată către părțile implicate și interesate: profesioniști, copil și familie, SEOSP./CEOSP

Art. 74 (1) Reevaluarea periodică a obiectivelor din planul de abilitare-reabilitare/planul de servicii individualizat urmărește eficiența beneficiilor, a serviciilor și a măsurilor de intervenție. Sunt avute în vedere următoarele:

- ameliorarea stării de sănătate sau încetinirea degenerării stării de sănătate;
- progresele înregistrate în abilitare și reabilitare;
- gradul de creștere a autonomizării copilului și a familiei;
- adaptarea copilului pe perioada tranziției;
- diminuarea riscurilor acolo unde există și altele.

ANTETUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT

MĂSURI DE SPRIJIN (Ordinul nr. 1985/1305/5805/2016):

Art. 63. -

(1) Măsurile de sprijin pentru promovarea educației incluzive se formulează de către managerul de caz/responsabilul de caz servicii psihoeducaționale cu consultarea autorității locale de care aparține unitatea de învățământ, SPAS, unității de învățământ, ISJ/ISMB și a organizațiilor neguvernamentale.

(2) Măsurile de sprijin pentru prevenirea și combaterea barierelor de atitudine includ cel puțin:

a) informarea părinților ai căror copii frecventează unitatea de învățământ cu privire la educația incluzivă și incluziunea socială a copiilor cu dizabilități și/sau CES;

b) informarea elevilor din unitatea de învățământ cu privire la educația incluzivă și incluziunea socială a copiilor cu dizabilități și/sau CES, într-un limbaj adaptat vârstei și, de preferință, utilizând educația de la egal la egal;

c) informarea conducerii unității de învățământ și a cadrelor didactice cu privire la educația incluzivă și incluziunea socială a copiilor cu dizabilități și/sau CES;

d) prezența facilitatorului, numit în literatura de specialitate shadow, alături de copil în unitatea de învățământ.

(3) Alte măsuri de sprijin pentru prevenirea și combaterea barierelor de atitudine sunt informările și campaniile de conștientizare cu privire la acceptarea diversității, incluziunea socială a copiilor cu dizabilități și/sau CES desfășurate la nivelul comunității.

(4) Măsurile de sprijin pentru prevenirea și combaterea barierelor de mediu, prin adaptarea rezonabilă a unității de învățământ în care învață copilul, includ cel puțin:

a) serviciile de sprijin educațional prevăzute de Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 5.574/2011 pentru aprobarea Metodologiei privind organizarea serviciilor de sprijin educațional pentru copiii, elevii și tinerii cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă, cu modificările ulterioare;

b) accesibilizarea mediului fizic, informațional și de comunicare din unitatea de învățământ, adaptată la tipurile de dizabilitate, de exemplu mutarea claselor și laboratoarelor la parter sau asigurarea deplasării copilului cu fotoliu rulant la etaj prin utilizarea unui lift, accesibilizarea balustradei sau folosirea tehnologiilor de acces, precum și a tehnologiilor și dispozitivelor asistive.

Art. 64. -

(1) Fiecare unitate de învățământ în care se află copii cu dizabilități și/sau CES include în regulamentul de organizare și funcționare proceduri privind aprobarea prezenței facilitatorilor în unitatea de învățământ, precum și modul de organizare a activității acestora, acestea fiind prevăzute în regulamentul de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar.

ANTETUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT

- (2) Facilitatorul menționat la art. 63 alin. (2) lit. d) poate fi unul dintre părinți, asistentul personal, pentru copiii cu grad de handicap grav, o persoană numită de părinți față de care copilul are dezvoltată o relație de atașament sau un specialist recomandat de părinți/reprezentantul legal.
- (3) Numirea de către părinți/reprezentantul legal a unui facilitator se face în urma includerii acestuia în planul de abilitare-reabilitare, respectiv planul de servicii psihoeducaționale. Includerea facilitatorului în plan se face fie la solicitarea părinților/reprezentantului legal, fie la recomandarea unui profesionist, cu acordul părinților/reprezentantului legal.
- (4) Pentru copiii cu grad de handicap grav cu asistent personal, părinții/reprezentantul legal asigură obligatoriu facilitator.
- (5) Un facilitator poate avea grijă de mai mulți copii cu dizabilități și/sau CES în aceeași clasă.
- (6) Părinții/Reprezentantul legal pot/poate numi facilitatori provenind din cadrul unor organizații neguvernamentale, universități, alte instituții, cu care unitatea de învățământ încheie acorduri în acest sens.
- (7) Pentru copiii cu dizabilități și/sau CES care necesită tratament pe parcursul programului școlar, dacă părinții/reprezentantul legal nu pot/poate asigura facilitator, se includ prevederi pentru asigurarea tratamentului în contractul cu unitatea de învățământ.
- (8) Atribuțiile facilitatorului sunt cel puțin următoarele:
- a) supravegherea și îngrijirea copilului în timpul orelor de curs, în pauze și în cursul activităților extrașcolare;
 - b) facilitarea relației copilului cu colegii, în timpul orelor de curs și în pauze;
 - c) facilitarea relației copilului cu cadrul didactic, în timpul orelor de curs;
 - d) sprijin la efectuarea exercițiilor predate, în timpul orelor de curs;
 - e) colaborarea cu cadrul didactic de la clasă, cu profesorul itinerant și de sprijin și cu alte cadre didactice și profesioniști din școală;
 - f) facilitarea relației cu colegii și profesorii în cursul activităților extrașcolare;
 - g) colaborarea cu părinții/reprezentanții legali.
- (9) Prezența facilitatorilor la clasă nu poate fi condiționată de gradul de handicap.

Art. 65. -

- (1) Măsurile de sprijin pentru pregătirea și adaptarea copilului în diferitele etape de tranziție, între diferite medii și etape ale dezvoltării individuale, se includ în planul de abilitare-reabilitare/planul de servicii individualizat în funcție de tipul tranziției.
- (2) Măsurile de sprijin pentru intrarea copilului într-o unitate de educație timpurie antepreșcolară sau preșcolară, tranziția dintr-o unitate antepreșcolară într-o unitate preșcolară, tranziția de la grădiniță la școală sau intrarea copilului direct în învățământul obligatoriu pot fi:
- a) pregătirea copilului prin informare adecvată vârstei și tipului dizabilității de către familie și cadrele didactice;

ANTETUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT

- b) vizitarea unității înainte de înscriere de către copil și părinte;
- c) folosirea unui program de adaptare în primele două săptămâni de la înscriere/admitere;
- d) prezența facilitatorului.

(3) Măsurile de sprijin pentru tranziția de la pubertate la adolescență pot fi:

- a) pregătirea copilului prin informare adecvată vârstei, gradului de maturitate și tipului dizabilității de către familie și cadrele didactice;
- b) educație pentru sănătate sub forma disciplinei opționale sau oferită de alți furnizori de servicii educaționale, de sănătate sau sociale;
- c) consiliere din partea consilierului școlar sau din partea altor furnizori de servicii educaționale, de sănătate sau sociale;
- d) dezvoltarea abilităților de viață independentă în cadrul unor servicii sau cursuri.

(4) Măsurile de sprijin pentru tranziția de la gimnaziu la liceu sau școală profesională pot fi cele menționate la alin. (3), la care se adaugă orientarea școlară și profesională.

(5) Măsurile de sprijin pentru integrarea socioprofesională pot fi cele menționate la alin. (4), la care se adaugă:

- a) evaluare și consiliere vocațională;
- b) orientare profesională/în carieră;
- c) sprijin și consiliere pentru găsirea unui loc de muncă, angajare și adaptare la cerințele postului, inclusiv mediere pe piața muncii.

(6) Măsurile de sprijin pentru tranziția la viața de adult pot fi cele menționate la alin. (4), la care se adaugă măsurile care vizează tranziția la sistemul de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități:

- a) pregătirea copilului/tânărului prin informare adecvată vârstei, gradului de maturitate și tipului dizabilității de către familie și managerul de caz, incluzând aspectele privind acordarea gradului de handicap pentru persoanele adulte cu dizabilități;
- b) sprijinul pentru părinți/reprezentant legal pentru pregătirea documentelor necesare acordării gradului de handicap pentru persoanele adulte cu dizabilități;
- c) medierea relației părinților/reprezentantului legal cu serviciul de evaluare complexă pentru persoanele adulte cu handicap, denumit în continuare SECPAH;
- d) vizitarea centrului rezidențial sau a domiciliului asistentului personal profesionist de către tinerii care urmează să părăsească sistemul de protecție specială a copilului și să fie transferați în sistemul de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități.